

Salomo is wijs

1 Koningen 3:5-28

1. INLEIDING BIJ DEZE ZONDAG

Deze zondag is de tweede van een blok met drie verhalen over Salomo. We lezen hoe Salomo koning wordt, dat hij een wijze koning is, en dat hij de tempel voor God bouwt. We lezen in dit blok ook een wijsheidstekst uit het Bijbelboek Prediker.

Op deze zondag staat 1 Koningen 3:5-28 centraal: koning Salomo is een wijze koning. Voor de kinderen van **4-8 jaar** richten we ons op koning Salomo die aan God mag vragen wat hij maar wil; hij kiest voor wijsheid om het volk goed te kunnen leiden. Voor de kinderen van **8-12 jaar** richten we ons op koning Salomo die zijn wijsheid laat zien als hij een oordeel uitspreekt over twee moeders die ruzie hebben over een kind.

2. CONTEXT VAN DE BIJBEL TEKST

Na de dood van koning David is zijn zoon Salomo koning geworden (1 Koningen 1:1-2:12, *Bijbel Basics* zondag 144). Salomo wordt een machtige koning. Hij houdt van God en hij doet wat zijn vader David hem geleerd heeft (1 Koningen 3:2-4). Op een keer offert Salomo wel duizend dieren aan God. In de nacht daarna spreekt God met hem. God zegt: 'Je mag Mij vragen wat je wilt. Ik zal het je geven.' Dat is de tekst die we vandaag lezen. Salomo vraagt om wijsheid zodat hij zijn volk goed kan leiden. God waardeert die keuze van Salomo: Hij zal hem de wijste mens ooit maken.

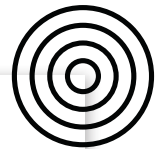
Salomo zal inderdaad zo'n wijze koning zijn dat zijn wijsheid over heel de wereld bekend wordt en spreekwoordelijk wordt. In 1 Koningen 5:9-14 lezen we dat God Salomo veel wijsheid, inzicht en kennis over heel veel verschillende dingen geeft. 'Salomo was wijzer dan iedereen in het Oosten en in Egypte.

Hij was wijzer dan alle andere mensen. (...) Alle volken in de omgeving wisten hoe wijs koning Salomo was' (1 Koningen 5:10-11). Koningen van andere landen sturen hun dienaren om naar zijn wijze woorden te luisteren.

Ook de koningin van het land Seba komt helemaal naar Jeruzalem. Ze heeft gehoord over Salomo's wijsheid en ze wil weten of hij echt zo wijs is. Ze stelt Salomo allerlei moeilijke vragen en ontdekt hoe wijs hij is: nog veel wijzer dan ze dacht (1 Koningen 10:1-13). In het Nieuwe Testament wordt de wijze koning Salomo genoemd in Matteüs 12:42 en in Lucas 11:31.

Salomo wordt ook genoemd als schrijver van een aantal wijsheidsboeken. Binnen de Bijbel zijn dat de boeken Spreuken, Prediker en Hooglied. Wie die boeken geschreven heeft weten we niet, maar het verband met de wijze koning Salomo benadrukt de wijsheid die in de teksten schuilt.

Volgende week lezen we een tekst uit Prediker (Prediker 3:1-8, *Bijbel Basics* zondag 146).

3. UITLEG VAN DE BIJBEL TEKST

Salomo mag aan God vragen wat hij wil, en hij vraagt om wijsheid. De wijsheid die Salomo van God krijgt is zo groot dat die wereldwijd bekend wordt.

In de Bijbel heeft wijsheid altijd te maken met zowel denken als doen. Het gaat bij wijsheid om kennis en inzicht én om wijs handelen. Beide aspecten zien we terug in de tekst van vandaag.

De vraag van Salomo om wijsheid is eigenlijk al een heel wijze vraag. Hij vraagt niet om wat voor de hand ligt en wat hem direct voordeel zou bieden. Hij vraagt geen lang leven, veel bezit of macht. Hij vraagt om wijsheid, zodat hij goed kan luisteren en zijn volk kan leiden. God waardeert die keuze van Salomo: Hij zal hem de wijste mens ooit maken. En Hij geeft Salomo ook waar hij niet om vroeg: veel bezit, respect, rijkdom, macht en een lang leven.

Heel praktisch wordt Salomo's wijsheid in het deel van de tekst dat daar meteen op volgt. Twee vrouwen komen bij koning Salomo omdat ze ruzie hebben. In de tijd van de Bijbel waren koningen namelijk ook rechters. Beide vrouwen hebben een kind gekregen, het ene kind is gestorven en het andere kind leeft. Met zijn voorstel om het kind in tweeën te hakken lukt het Salomo om de echte moeder aan te wijzen, namelijk de vrouw die het kind liever aan de ander geeft dan het te laten doden. We lezen dat alle Israëlieten hierdoor veel respect voor koning Salomo krijgen, en begrijpen dat God hem de wijsheid gegeven heeft om goede beslissingen te nemen (1 Koningen 3:28).

Die verbondenheid met God is een ander element dat echt bij bijbelse wijsheid hoort. Wijsheid heeft in de Bijbel altijd te maken met de relatie tussen God en mensen. Alle wijsheid komt van God, en eerbied voor God is de basis voor wijsheid (Spreuken 1:7; Job 28:28). Voorwaarde voor Salomo's wijsheid (en al het andere dat hij van God krijgt) is dan ook dat hij leeft zoals God het wil (1 Koningen 3:14).

Salomo is wijs

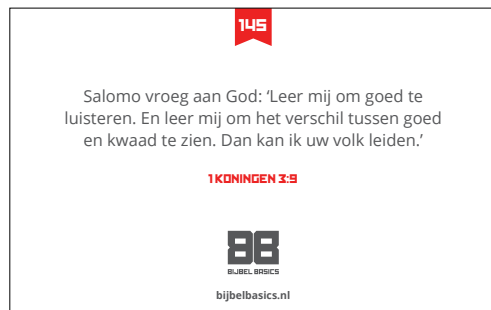
1 Koningen 3:5-28

4. UIT DE BIJBEL

4-8 jaar

Voor de jongste kinderen is er een kaartje met de tekst van 1 Koningen 3:9.

8-12 jaar

Voor de oudste kinderen is er een kaartje met de tekst van 1 Koningen 3:28.

5. WAT HEB JE NODIG?

4-12 jaar

Moment met de kinderen in de dienst

- de volgende tien woorden op de beamer of op een groot vel papier: sportief, dapper, beroemd, wijs, aardig, rijk, eerlijk, knap van uiterlijk, goed kunnen luisteren, sterk

4-8 jaar

Om te beginnen

- platen of plaatjes met daarop: een tandarts, een klaar-over, een winkelfuffrouw of -meneer, een ober, enzovoort

4-6 jaar

Om te doen: Salomo kiest

Per kind:

- het werkblad

En verder:

- kleurpotloden

6-8 jaar

Om te doen: Wijs of eigenwijs?

Per kind:

- het werkblad
- een pen of een potlood

4-8 jaar

Om te doen: Vraag wat je wilt

Per groepje:

- een dobbelsteen
- het werkblad

8-12 jaar

Om te beginnen

- vijf vellen papier met op ieder vel een woord: Wie?, Wat?, Welke?, Wanneer?, Waarom?
- eventueel plakband of ander tape

Bijbeltekst

- een Bijbel

Om te doen: Wereldwijs

Per groepje:

- een gekleurd A3-papier
- kranten
- tijdschriften

- scharen
- lijm

Om te doen: Wijze woorden

Per kind:

- het werkblad
- een pen

Zo wijs als Salomo

- een maatbeker
- een eetlepel
- een fles met een smalle opening (bijvoorbeeld een frisdrankfles van 1,5 liter)
- een oud dienblad of een vuilniszak als onderlegger
- 50 ml warm water
- twee eetlepels droge gist
- 100 ml vloeibaar waterstofperoxide van 2-3 procent (te koop bij de drogist)
- 100 ml vloeibaar afwasmiddel
- een paar druppels voedingskleurstof

Salomo is wijs

In de kerkdienst

6. MOMENT MET DE KINDEREN IN DE DIENST

Wat is wijs?!

Als God tegen Salomo zegt dat hij mag kiezen wat hij wil hebben, kiest hij voor wijsheid om een goede koning te kunnen zijn en zijn volk goed te kunnen leiden. Wat vinden de kinderen bij een goede koning passen?

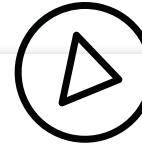
Wat heb je nodig?

- de volgende tien woorden op de beamer of op een groot vel papier: sportief, dapper, beroemd, wijs, aardig, rijk, eerlijk, knap van uiterlijk, goed kunnen luisteren, sterk

Aan de slag:

- Laat de kinderen de tien woorden zien en lees ze rustig voor.
- Vraag de kinderen uit deze lijst drie dingen te kiezen die een koning zéker moet hebben om een goede koning te kunnen zijn.
- Wat kiezen de kinderen?
- Vandaag gaat het verhaal over koning Salomo. Wat kiest Salomo om een goede koning te kunnen zijn?

In de kinderdienst

7. OM TE BEGINNEN

4-8 jaar

Aan wie vraag je het?

God zegt tegen Salomo: 'Je mag Mij vragen wat je wilt. Ik zal het je geven.' Dan vraagt Salomo aan God wat hij nodig heeft om een goede koning te zijn.

Aan wie vraag je eigenlijk wát, als je hulp nodig hebt?

Wat heb je nodig?

- platen of plaatjes met daarop: een tandarts, een klaar-over, een winkeljuffrouw of -meneer, een ober, enzovoort

Aan de slag:

- Leg de platen in het midden van de kring.
- Vraag de kinderen: 'Wie vraag je jou te helpen bij het oversteken?'
- De kinderen wijzen de juiste plaat aan of pakken de plaat.
- Vervolgens vraag je: 'Wie vraag je jou te helpen in een kledingwinkel?', enzovoort.
- Als alle platen zijn geweest, vraag je: 'En wie vraag je jou te helpen als je het verschil tussen wat goed is en wat niet goed is, wilt leren, als je wijs wilt worden?'
- Praat hier kort met de kinderen over door en vertel dat ze in het Bijbelverhaal horen over koning Salomo die deze vraag stelt.

1 Koningen 3:5-28

Tip

Staat er maar één kind bij een woord? Doe dan zelf met dit kind mee.

8-12 jaar

De W van Wijsheid

Salomo was de wijste koning ooit. De kinderen denken na over wijsheid.

Wat heb je nodig?

- vijf vellen papier met op ieder vel een woord: Wie?, Wat?, Welke?, Wanneer?, Waarom?
- eventueel plakband of ander tape

Aan de slag:

- Hang de vijf vellen in de ruimte.
- Vraag de kinderen bij één van de woorden te gaan staan.
- De kinderen proberen met het door hun gekozen woord met elkaar een antwoord te geven bij het woord 'wijsheid'.
  - De kinderen die bij 'Wat' staan, denken na over de vraag: Wat is wijsheid?
  - De kinderen die bij 'Waarom' staan, denken na over de vraag waarom je wijs zou moeten zijn.
  - De kinderen die bij 'Welke' staan, denken na over: Welke wijsheid is er? Kunnen de kinderen voorbeelden bedenken van wijze beslissingen?
  - De kinderen die bij 'Wanneer' staan, denken na over: Wanneer ben je wijs, wanneer word je wijs genoemd?
  - De kinderen die bij 'Wie' staan, denken na over: Wie zijn wijze mensen? Waaraan herken je ze? Misschien kunnen de kinderen namen verzinnen?
- De groepjes geven om de beurt hun reactie.

Salomo is wijs

1 Koningen 3:5-28

8. GEBED

Wijze God,
We weten soms niet het verschil
tussen wat goed is
en wat niet goed is.
We moeten soms keuzes maken
die we moeilijk vinden.
Als we wijs zijn, weten we wat goed is en wat niet.
Als we wijs zijn, kunnen we goede beslissingen nemen.
Daarom bidden we U om wijsheid.
Amen.

Tip

Ga in een kring zitten
voor dit gebed. Je kunt
een kaars aansteken, of de
kaars die je meeneemt uit
de dienst in het midden
zetten.

9. BIJBELVERHAAL

4-8 jaar

Bij 1 Koningen 3:5-28

Vertel het verhaal. Bekijk tijdens of na het verhaal met elkaar de plaat bij dit verhaal. Vraag de kinderen om goed te kijken en te vertellen wat ze zien. Je kunt eventueel de weetjes uit het bovenbouw materiaal gebruiken om wat meer uit te leggen.

Een cadeau van God

Koning Salomo is een goede koning en hij houdt van God. Heel veel!

Op een dag offert Salomo zelfs wel duizend dieren voor God.

Die nacht komt God bij Salomo in een droom.

'Salomo,' zegt God. 'Je mag Me alles vragen wat je

wilt en ik zal het je geven.'

Salomo weet meteen wat hij wil vragen:

'Ik wil graag een goede koning worden. Ik wil goed kunnen luisteren naar mensen en het verschil zien tussen goed en kwaad. Als ik weet wat goed is en wat verkeerd is, dan weet ik altijd wat ik moet doen. Dan word ik een wijze, goede koning!'

God vindt het heel bijzonder wat Salomo vraagt: 'Je had alles kunnen vragen, Salomo, heel veel geld of een mooi huis of een lang leven, maar je vraagt om wijsheid! Omdat je zo'n goed cadeau hebt gekozen, krijg je alle andere dingen die je hebt gevraagd erbij. Ik zal je beroemd maken en rijk, en je wordt de wijste koning die dit land ooit heeft gehad.'

Een tijdje later zit koning Salomo op zijn troon als er twee vrouwen worden binnengebracht. Ze maken ruzie om een baby.

De ene vrouw houdt hem vast, maar de andere vrouw probeert hem uit haar handen te pakken.

'Die baby is van mij!' 'Nee, van mij!'

'Wat is er aan de hand?' vraagt koning Salomo. De vrouw met de baby op haar arm begint meteen te praten.

'Wij wonen in één huis en we hebben laatst allebei

Tip

Hoe kijkt koning Salomo op de plaat? En hoe kijkt zijn dienaar? Kun je aan koning Salomo zien dat hij een wijze koning is?

Salomo is wijs

1 Koningen 3:5-28

een baby gekregen, allebei een jongetje. Maar haar baby is doodgegaan.' De vrouw wijst boos naar de andere vrouw. 'En nu zegt ze dat dit haar baby is!'

'Dat is niet waar!' roept de andere vrouw 'Jouw baby is dood! Die levende baby is van mij!'

'Verdeel de baby in twee stukken,' zegt Salomo rustig tegen zijn dienaar. 'Dan krijgen de vrouwen allebei de helft. Dat is eerlijk.'

De vrouwen stoppen meteen met ruziemaken. Ze kijken Salomo geschrokken aan.

De ene vrouw begint te huilen:

'O nee! Maar dan gaat mijn baby dood. Geef de baby dan maar aan haar.'

Maar de andere vrouw zegt:

'Ja, doe dat maar, verdeel de baby maar!'

'Stop!' zegt koning Salomo. 'Natuurlijk wil ik de baby geen pijn doen. Ik wilde er gewoon achter komen wie de echte moeder is. En dat weet ik nu: het is de moeder die hilde om haar kind. Zij houdt écht van het kind.'

De vrouw die het kind wel wilde verdelen, kijkt nu ineens heel boos. Maar de echte moeder van het kind is blij. Ze knuffelt haar baby.

'Ach, mijn lief kindje!'

Alle mensen in de zaal kijken vol bewondering naar koning Salomo. Dat heeft hij slim gedaan! Hij weet écht het verschil tussen goed en kwaad. En hij kan heel goed luisteren. Salomo is de wijste koning die er ooit is geweest, precies zoals God dat heeft beloofd!

8-12 jaar

1 Koningen 3:16-28

Wat hiervoor gebeurde

In een droom komt God bij koning Salomo. God zegt tegen hem: 'Je mag mij vragen wat je wilt. Ik zal het je geven.' Salomo vraagt God om wijsheid. Hij wil goed kunnen luisteren, en het verschil kunnen zien tussen goed en kwaad. Dan zal hij het volk goed kunnen leiden. God vindt het bijzonder dat Salomo niet vraagt om een lang leven, rijkdom of macht. Daarom geeft God Salomo toch al die dingen én wijsheid en inzicht: hij zal de wijste mens ooit zijn.

Twee vrouwen komen bij Salomo

Op een dag kwamen er twee vrouwen bij koning Salomo. Het waren hoeren. Ze gingen voor de koning staan. De ene vrouw zei: 'Koning, luister alstublieft. Deze vrouw en ik wonen in één huis. Ik heb pas een kind gekregen, een jongetje. Zij was erbij. Twee dagen later kreeg zij ook een kind, ook een jongetje. We waren alleen in huis, er waren verder geen andere mensen. Maar 's nachts is zij in haar slaap boven op haar kind gaan liggen. Daardoor is haar kind gestorven. Toen is zij midden in de nacht opgestaan en naar mij toe gegaan. Ik lag te slapen. Ze heeft toen mijn kind weggehaald en het bij haar in bed gelegd. Het dode kind legde ze bij mij neer.'

Toen ik 's ochtends wakker werd en mijn kind de borst wilde geven, zag ik dat het dood was. Maar toen ik nog eens goed keek, zag ik dat het niet mijn eigen kind was.' 'Dat is niet waar!' riep de andere vrouw. 'Het levende kind is van mij. Het dode kind is van jou!' De eerste vrouw zei: 'Nee, het dode kind is jouw zoon. Het levende kind is van mij!'

Zo maakten ze ruzie bij de koning.

Salomo geeft een wijs oordeel

Koning Salomo zei: 'Jullie zeggen dus allebei dat het levende kind van jezelf is, en het dode kind van de ander.' Toen zei hij: 'Haal een zwaard.' Zijn dienaren brachten een zwaard. De koning zei: 'Hak het levende jongetje in twee stukken. Geef de ene helft aan de ene vrouw, en geef de andere helft aan de andere vrouw.' De moeder van het levende kind schrok vreselijk en riep: 'Alstublieft koning, maak het kind niet dood! Geef het dan maar aan haar!' Maar de andere vrouw zei: 'Ja, hak het kind maar in twee stukken. Dan krijgen we het geen van beiden.'

Toen zei de koning: 'Maak het kind niet dood, maar geef het aan de vrouw die het kind wil laten leven. Want zij is de echte moeder.'

Alle Israëlieten hoorden wat koning Salomo besloten had. Ze kregen veel respect voor hem. En ze begrepen dat God hem de wijsheid gegeven had om goede beslissingen te nemen.

Salomo is wijs

1 Koningen 3:5-28

10. OM TE WETEN

Wijsheid

In de Bijbel heeft wijsheid altijd te maken met zowel denken als doen. Salomo vraagt om wijsheid en inzicht, en niet om een lang leven, veel bezit of macht. Zijn vraag is dus eigenlijk al heel wijs! In het verhaal over de twee vrouwen zie je dat Salomo ook wijs handelt en beslist.

Wijsheid heeft in de Bijbel ook altijd te maken met God te maken. Alle wijsheid komt van God. En wijsheid betekent in de Bijbel ook dat je eerbied hebt voor God. In het verhaal lees je dat God Salomo alles wil geven. Maar Hij zegt daar ook bij: dan moet je wel leven zoals Ik het wil.

Koning = Rechter!

De twee vrouwen komen bij koning Salomo omdat ze ruzie hebben. In de tijd van de Bijbel waren koningen namelijk ook rechters. Als er een grote ruzie was, konden mensen naar de koning gaan. Hij vertelde dan wat er moest gebeuren.

11. OM OVER TE PRATEN

Bij de gespreksvragen staan verschillende soorten vragen: 'weetvragen' en 'denkvragen'. Antwoorden op de weetvragen kun je opzoeken, bijvoorbeeld in het verhaal. Maar over de denkvragen kun je met elkaar blijven nadenken. Daarom zijn er ook geen foute antwoorden!

4-8 jaar

- God zegt tegen Salomo dat hij mag vragen wat hij wil. Als God dat tegen jou zou zeggen, wat zou jij dan vragen?
- Wat vraagt Salomo? Krijgt hij dat ook?
- Salomo vraagt niet om spullen. Hij vraagt om dingen te mogen leren, zodat hij mensen goed kan helpen. Wat zou jij graag willen leren om andere mensen goed te kunnen helpen?

6-8 jaar

- Salomo vraagt om wijsheid. Waarom vindt God dat een goede keuze?
- Hoe merk je in het verhaal van de twee vrouwen dat Salomo een wijze en goede koning is?

8-12 jaar

- Wat is 'wijsheid' volgens jou? Wat is het verschil tussen wijsheid en kennis?
- Om wijs te zijn moet je goed kunnen luisteren. Waarom, denk je?
- Heb jij weleens een wijs besluit genomen? Wanneer was dat?
- Waarom was de oplossing van Salomo voor het probleem van de twee vrouwen wijs?
- Kun je een andere manier bedenken waardoor Salomo het probleem had kunnen oplossen?
- De mensen krijgen veel respect voor koning Salomo. Is er iemand voor wie jij veel respect hebt? Vertel daar eens over.

12. OM TE ZINGEN

Zing met elkaar *Wijs en verstandig* (Oké4kids).

Salomo is wijs

1 Koningen 3:5-28

13. OM TE DOEN

4-6 jaar

Salomo kiest

God vraagt aan Salomo wat hij wil hebben. Salomo vraagt om goed te leren luisteren. En hij wil graag het verschil kunnen zien tussen goed en kwaad. Dan kan hij een goede koning zijn. De kinderen kleuren wat Salomo aan God vraagt.

Wat heb je nodig?

Per kind:

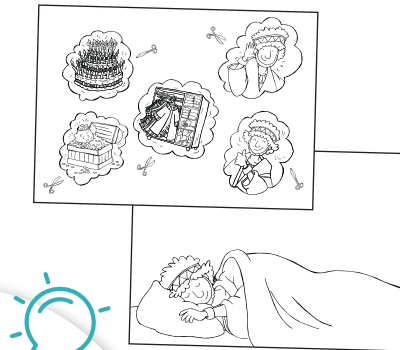
- het werkblad

En verder:

- kleurpotloden

Aan de slag:

- Op de kleurplaat ligt koning Salomo te slapen. In de droomwolkjes staan de dingen waar hij om kan vragen: veel geld, een lang leven, veel mooie kleren en spullen, goed kunnen luisteren, en het verschil weten tussen goed en kwaad.
- Wat vraagt Salomo aan God? De kinderen kleuren alleen de wolkjes van de dingen waar Salomo God om vraagt (goed leren luisteren en het verschil tussen goed en kwaad kennen).
- De kinderen kleuren de slapende Salomo.

Tip

Als je voldoende tijd hebt, kunnen de kinderen Salomo uitknippen en op een nieuw vel gekleurd papier plakken. Ze knippen de wolkjes uit van de dingen waar Salomo aan God om vraagt, en plakken die bij Salomo.

6-8 jaar

Wijs of eigenwijs?

Salomo vraagt aan God om wijsheid om de juiste keuzes te kunnen maken. Hoe wijs zijn de kinderen? Als ze steeds de juiste keuze maken, lezen ze een tekst uit Spreuken 3:14.

Wat heb je nodig?

Per kind:

- het werkblad
- een pen of een potlood

Aan de slag:

- De kinderen maken het werkblad.
- Bespreek de oplossing. Wat betekent deze zin uit Spreuken 3:14?

Oplossing:

Je hebt meer aan wijsheid dan aan zilver of goud. (Spreuken 3:14)

Het is erg koud buiten. Je gaat naar school: - in je korte broek. - met een dikke, warme jas.	wij je
Je wilt graag iets eten dat gezond is. Je eet: - een appel. - een koekje.	hebt gaan
Je wilt een gezond gebit. Je poetst voor het slapen gaan: - wel je tanden. - niet je tanden	meer minder
Je fietst in het donker. Je doet je fietslamp: - aan. - uit.	aan uit
Twee kinderen in de klas vechten met elkaar. Jij: - doet net of je niks ziet. - roept de juf of meester.	geld wijsheid
Je vriendje valt van zijn fiets en kan zijn been niet meer goed bewegen. Je: - zegt dat hij zelf maar moet proberen op te staan. - roept iemand die een dokter kan bellen.	als dan
Je gaat bij je oma en opa logeren. Je: - neemt niks mee. - neemt een tas of koffer met spullen mee.	van aan
Je hebt ruzie met je broertje of zusje. Je: - maakt het weer goed met elkaar. - je gaat gillen en slaan.	zilver God
Je verliest een bordspelletje. Je: - gooit het bord door de kamer en de dobbelsteen ook. - blijft rustig, ook al baal je wel.	met of
Het verkeerslicht staat op rood. Je: - loopt gewoon door. - wacht tot het licht op groen springt.	kracht goud

Tips

- Kunnen de kinderen nog niet goed lezen? Lees de keuzes dan voor.
- Maak er een spel van: de kinderen kunnen bij iedere keuze steeds kiezen uit twee plekken waar ze gaan staan en waar de woorden liggen of hangen. Ze leggen deze woorden achter elkaar op de tafel. Welke tekst lezen ze? De kleuters kunnen nu ook meedoen!

Salomo is wijs

1 Koningen 3:5-28

4-8 jaar

Vraag wat je wilt

Salomo mag aan God vragen wat hij wil. Hij kiest voor wijsheid. De kinderen vragen ook dingen aan elkaar.

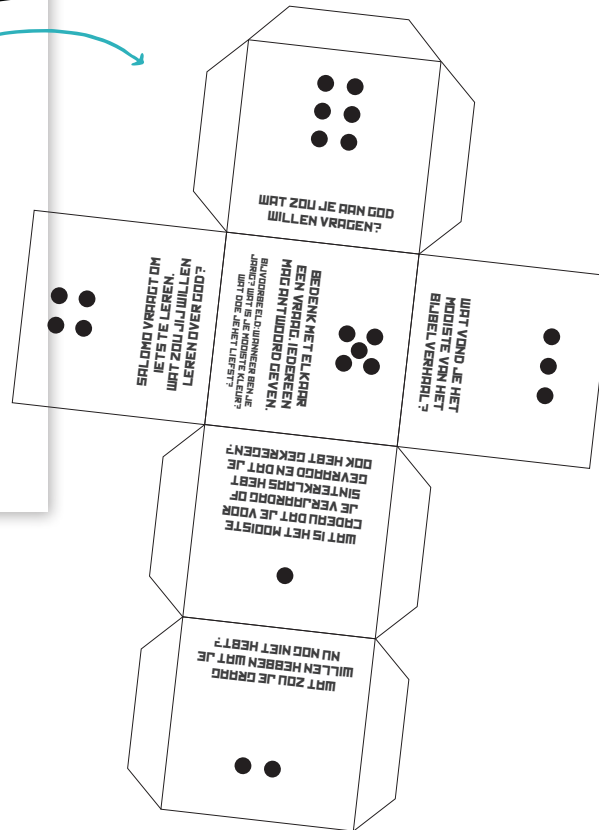
Wat heb je nodig?

Per groepje:

- een dobbelsteen
- het werkblad

Aan de slag:

- Om de beurt gooien de kinderen in hun groepje met een dobbelsteen.
- Het kind dat gegooid heeft, beantwoordt de vraag van het gegooide aantal ogen.

8-12 jaar

Wereldwijs

Salomo vraagt aan God om wijsheid. En hij brengt die wijsheid ook in de praktijk door wijs te handelen en te beslissen.

De kinderen gaan in kranten en tijdschriften op zoek naar zinnen, artikelen of afbeeldingen die met wijsheid te maken hebben. Ze maken van alle wijze opmerkingen, besluiten en afbeeldingen een collage.

Wat heb je nodig?

Per groepje:

- een gekleurd A3-papier
- kranten
- tijdschriften
- scharen
- lijm

Aan de slag:

- Verdeel de kinderen in twee- of drietallen.
- De kinderen knippen uit kranten en tijdschriften zinnen, artikelen, foto's of tekeningen die met wijsheid te maken hebben.
- De kinderen plakken de knipsels op een gekleurd A3-papier.
- De kinderen presenteren de collages aan elkaar.

Tip

Is de groep klein, maak dan een gezamenlijke collage.

Tips

- Als er zowel kinderen zijn die nog niet kunnen lezen en die wel kunnen lezen, kun je deze kinderen bij elkaar in één groepje plaatsen.
- Zijn er alleen kinderen die nog niet kunnen lezen, speel dan het spel in de kring met een grote dobbelsteen. Lees de vragen aan de kinderen voor.

Salomo is wijs

1 Koningen 3:5-28

8-12 jaar

Wijze woorden

Salomo spreekt wijze woorden.

Kunnen de kinderen ook wijze woorden maken?

Wat heb je nodig?

Per kind:

- het werkblad
- een pen

Aan de slag:

- Salomo vraagt aan God om wijsheid. De kinderen vullen de letters van het woord 'wijsheid' willekeurig in de vakjes in. De ij is één letter.
- Salomo vraagt ook aan God om hem goed te leren luisteren. De kinderen vullen in de overgebleven negen vakjes de negen letters van het woord 'luisteren' in.
- De kinderen proberen in een vooraf afgesproken tijd zoveel mogelijk woorden van drie of meer letters te maken. Dat doen ze zo:
  - door horizontaal, verticaal of diagonaal van letter naar letter te gaan en lijnen te trekken
  - alle letters van het woord moeten elkaar dus raken
  - per woord mag elke letter één keer worden gebruikt.
- De kinderen tellen de punten. Een woord van 3 letters = 1 punt, 4 letters = 2 punten, 5 letters = 3 punten, 6 letters = 4 punten.

VOORBEELD

W	E	D	H
T	I	R	S
S	L	E	N
I	U	E	I

SCHRIJF HIER DE WOORDEN OP:

Een woord van 3 letters = 1 punt, 4 letters = 2 punten,
5 letters = 3 punten, 6 letters = 4 punten

1	6
2	7
3	8
4	9
5	10

Salomo is wijs

1 Koningen 3:5-28

8-12 jaar

Zo wijs als Salomo

God geeft Salomo waar hij om vraagt: wijsheid en inzicht. Zo wijs als Salomo is, is nog nooit iemand geweest. Zijn wijsheid is enorm. Dat zie je ook in het volgende proefje.

Wat heb je nodig?

- een maatbeker
- een eetlepel
- een fles met een smalle opening (bijvoorbeeld een frisdrankfles van 1,5 liter)
- een oud dienblad of een vuilniszak als onderlegger
- 50 ml warm water

- twee eetlepels droge gist
- 100 ml vloeibaar waterstofperoxide van 2-3 procent (te koop bij de drogist)
- 100 ml vloeibaar afwasmiddel
- een paar druppels voedingskleurstof

Aan de slag:

- Doe 50 ml warm water in een maatbeker.
- Voeg twee eetlepels droge gist aan het water toe en roer het mengsel met een lepel door.
- Zet de fles op een oud dienblad. Giet het waterstofperoxide in de fles.
- Giet het afwasmiddel ook in de fles.
- Voeg een paar druppels voedingskleurstof toe.

- Voeg nu de opgeloste gist uit de maatbeker aan de fles toe.
- Wat gebeurt er?
- Laat de kinderen het schuim voelen. Wat voelen ze?
- Het schuim is niet schadelijk. Het bestaat alleen uit: water, zeep en zuurstof.

Uitleg:

De gist zorgt ervoor dat er veel zuurstof vrijkomt bij het waterstofperoxide en het afwasmiddel. Het zeepsop verandert in een grote hoeveelheid schuim dat warm aanvoelt en uit de fles loopt. De wijsheid van Salomo 'stroomt over': zijn wijsheid is enorm.

Tip

Als je kleinere flessen met een smallere hals gebruikt, zal het schuim krachtiger uit de fles spuiten.

Tip
In de Samenleesbijbel op bladzijde 612-616 vind je nog meer ideeën.

WAT HEB JE NODIG?

- * EEN MAATBEKER * EEN EETLEPEL * EEN FLES MET EEN SMALLE OPENING (BIJVOORBEELD EEN FRISDRANKFLES VAN 1,5 LITER)
- * EEN OUD DIENBLAD OF EEN VUILNISZAK ALS ONDERLEGGERS * 50 ML WARM WATER * TWEE EETLEPELS DROGE GIST
- * 100 ML VLOEIBAAR WATERSTOFFEROXIDE VAN 2-3 PROCENT (TE KOOP BIJ DE DROGIST)
- * 100 ML VLOEIBAAR AFWASMIDDEL * EEN PAAR DRUPPELS VOEDINGSKLEURSTOF

Salomo is wijs

1 Koningen 3:5-28

14. ZEGEN

In de Bijbel staat een zegen voor alle mensen. Dat is een wens die vaak aan het einde van de kerkdienst wordt uitgesproken. En die zegenwens zeggen wij hier ook tegen elkaar:

‘De Heer zal jullie gelukkig maken en jullie beschermen. De Heer zal bij jullie zijn en voor jullie zorgen. De Heer zal aan jullie denken en jullie vrede geven.’

Numeri 6:24-25

Tips

- Ga in een kring staan en houd elkaars handen vast.
- Laat drie kinderen elk een zin uitspreken, of spreek alles samen uit.

COLOFON

Tekst: Nederlands-Vlaams Bijbelgenootschap
Bijbeltekst: Bijbel in Gewone Taal
Hervertelling Bijbelverhaal: NBG/Melanie van de Peut
Illustratie: NBG/Paul Oole
Werkblad 4-6 jaar: NBG/Paul Oole
Strip: NBG/Bart den Heeten
Ontwerp: Frivista/Walvis & Mosmans
DTP: Villa Grafica

145

Salomo vroeg aan God: 'Leer mij om goed te luisteren. En leer mij om het verschil tussen goed en kwaad te zien. Dan kan ik uw volk leiden.'

1 KONINGEN 3:9

88
BIJBEL BASICS

bijbelbasics.nl

145

Salomo vroeg aan God: 'Leer mij om goed te luisteren. En leer mij om het verschil tussen goed en kwaad te zien. Dan kan ik uw volk leiden.'

1 KONINGEN 3:9

88
BIJBEL BASICS

bijbelbasics.nl

Werkblad (4-6 jaar)
Salomo is wijs

Werkblad (4-6 jaar)
Salomo is wijs

Werkblad (4-6 jaar)
Salomo is wijs

Werkblad (6-8 jaar) Salomo is wijs

Het is erg koud buiten. Je gaat naar school: - in je korte broek. - met een dikke, warme jas.	wij je
Je wilt graag iets eten dat gezond is. Je eet: - een appel. - een koekje.	hebt gaan
- wel je tanden. - niet je tanden	meer minder
Je fietst in het donker. Je doet je fietslamp: - aan. - uit.	aan uit
Twee kinderen in de klas vechten met elkaar. Jij: - doet net of je niks ziet. - roept de juf of meester.	geld wijsheid
Je vriendje valt van zijn fiets en kan zijn been niet meer goed bewegen. Je: - zegt dat hij zelf maar moet proberen op te staan. - roept iemand die een dokter kan bellen.	als dan
Je gaat bij je oma en opa logeren. Je: - neemt niks mee. - je neemt een tas of koffer met spullen mee.	van aan
Je hebt ruzie met je broertje of zusje. Je: - maakt het weer goed met elkaar. - je gaat gillen en slaan.	zilver God
Je verliest een bordspelletje. Je: - gooit het bord door de kamer en de dobbelsteen ook. - blijft rustig, ook al baal je wel.	met of
Het verkeerslicht staat op rood. Je: - loopt gewoon door. - wacht tot het licht op groen springt.	kracht goud

WIJS OF EIGENWIJS?

Maak steeds de juiste keuze. Als je dat doet, lees je een zin uit de Bijbel over goed kiezen: je leest waarom je voor wijsheid moet kiezen!
Deze zin staat in Spreuken 3:14.

OPLOSSING:

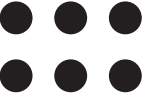

Werkblad (4-8 jaar) Salomo is wijs

	 WAT VOND JE HET MOOISTE VAN HET BIJBELVERHAAL?		
 WAT ZOU JE AAN GOD WILLEN VRAGEN?	 BEDENK MET ELKAAR EEN VRAAG. IEDEREEN MAG ANTWOORD GEVEN. <small>BIJVOORBEELD: WANNEER BEN JE JARIG? WAT IS JE MOOISTE KLEUR? WAT DOE JE HET LIEFST?</small>	 WAT IS HET MOOISTE CRAEU DAT JE VOOR JE VERJAARDAG OF SINTERKLAAS HEBT GEVRAAGD EN DAT JE OOK HEBT GEKREGEN?	 WAT ZOU JE GRAAG WILLEN HEBBEN WAT JE NU NOG NIET HEBT?
SALOMO VRAAGT OM IETS TE LEREN. WAT ZOU JIJ WILLEN LEREN OVER GOD?			

VRAAG WAT JE WILT

Salomo mag aan God vragen wat hij wil. Hij kiest voor wijsheid. Gooi om de beurt met de dobbelsteen. Welk getal zie je? Geef een antwoord op de vraag die bij dat getal hoort.

145

Alle Israëlieten hoorden wat koning Salomo besloten had. Ze kregen veel respect voor hem. En ze begrepen dat God hem de wijsheid gegeven had om goede beslissingen te nemen.

1 KONINGEN 3:28

88
BIJBEL BASICS

bijbelbasics.nl

145

Alle Israëlieten hoorden wat koning Salomo besloten had. Ze kregen veel respect voor hem. En ze begrepen dat God hem de wijsheid gegeven had om goede beslissingen te nemen.

1 KONINGEN 3:28

88
BIJBEL BASICS

bijbelbasics.nl

Alle Israëlieten hoorden wat koning Salomo besloten had. Ze kregen veel respect voor hem. En ze begrepen dat God hem de wijsheid gegeven had om goede beslissingen te nemen.

1 Koningen 3:28

Werkblad (8-12 jaar) Salomo is wijs

WIJSHEID

In de Bijbel heeft wijsheid altijd te maken met zowel denken als doen. Salomo vraagt om wijsheid en inzicht, en niet om een lang leven, veel bezit of macht. Zijn vraag is dus eigenlijk al heel wijs! In het verhaal over de twee vrouwen zie je dat Salomo ook wijs handelt en beslist. Wijsheid heeft in de Bijbel ook altijd met God te maken. Alle wijsheid komt van God. En wijsheid betekent in de Bijbel ook dat je eerbied hebt voor God. In het verhaal lees je dat God Salomo alles wil geven. Maar Hij zegt daar ook bij: dan moet je wel leven zoals Ik het wil.

ZO WIJS ALS SALOMO

God geeft Salomo waar hij om vraagt: wijsheid en inzicht. Zo wijs als Salomo is, is nog nooit iemand geweest. Zijn wijsheid is enorm en 'stroomt over'. Dat zie je ook in het volgende proefje.

WAT HEB JE NODIG?

- * EEN MAATBEKER * EEN EETLEPEL * EEN FLES MET EEN SMALLE OPENING (BIJVOORBEELD EEN FRISDRANKFLES VAN 1,5 LITER)
- * EEN OUD DIENBLAD OF EEN VUILNISZAK ALS ONDERLEGGER * 50 ML WARM WATER * TWEE EETLEPELS DROGE GIST
- * 100 ML VLOEIbaar WATERSTOFFEROXIDE VAN 2-3 PROCENT (TE KOOP BIJ DE DROGIST)
- * 100 ML VLOEIbaar AFWASMIDDEL * EEN PAAR DRUPPELS VOEDINGSKLEURSTOF

1

DOE 50 ML WARM WATER IN EEN MAATBEKER. VOEG TWEE EETLEPELS DROGE GIST AAN HET WATER TOE EN ROER HET MENGSEL MET EEN LEPEL DOOR.

2

ZET DE FLES OP EEN OUD DIENBLAD. GIET HET WATERSTOFFEROXIDE IN DE FLES.

3

GIET HET AFWASMIDDEL OOK IN DE FLES. VOEG EEN PAAR DRUPPELS VOEDINGSKLEURSTOF TOE.

4

VOEG NU DE OPGELOSTE GIST UIT DE MAATBEKER AAN DE FLES TOE.

WAT GEBEURT ER?

VOEL EENS AAN HET SCHUIM. WAT VOEL JE?

KONING RECHTER!

De twee vrouwen komen bij koning Salomo omdat ze ruzie hebben. In de tijd van de Bijbel waren koningen namelijk ook rechters. Als er een grote ruzie was, konden mensen naar de koning gaan. Hij vertelde dan wat er moest gebeuren.

Werkblad (8-12 jaar) Salomo is wijs

WIJZE WOORDEN

Salomo spreekt wijze woorden.
Kun jij ook wijze woorden maken?

- Salomo vraagt aan God om wijsheid. Vul de letters van het woord 'wijsheid' waar je maar wilt in de vakjes in. De ij is één letter.
- Salomo vraagt ook aan God om hem goed te leren luisteren. Vul in de overgebleven negen vakjes de negen letters van het woord 'luisteren' in.
- Maak zoveel mogelijk woorden van drie of meer letters. Dat doe je zo:
  - door horizontaal, verticaal of diagonaal van letter naar letter te gaan en een lijn te trekken
  - alle letters van een woord moeten elkaar dus raken
  - per woord mag elke letter één keer worden gebruikt.
- Tel je punten.

VOORBEELD

W	E	D	H
T	J	R	S
S	L	E	N
I	U	E	I

SCHRIJF HIER DE WOORDEN OP:

Een woord van 3 letters = 1 punt, 4 letters = 2 punten,
5 letters = 3 punten, 6 letters = 4 punten

1	6
2	7
3	8
4	9
5	10